

Beleid vs onderzoek

Politieke cultuur verdrijft fundamentele nieuwsgierigheid

INTERVIEW: PIETER NIEUWENHUIJSEN

In beleidsonderzoek ontmoeten overheidsbeleid en wetenschappelijk onderzoek elkaar. City Journal laat beleidsonderzoekers aan het woord om hun visie te geven op wat er gebeurt in deze arena. Deze keer Paul van Soomeren, directeur van een commercieel onderzoeksbureau.

Veranderingen in de overheidsorganisatie en in de politieke cultuur hebben afbreuk gedaan aan de fundamentele nieuwsgierigheid van de beleidsmakers, meent hij. En commerciële bureaus werken anders dan academische onderzoekers. "Aan academische exposure hebben wij geen behoefte."

Onderzoeker Paul van Soomeren kent de uiteenlopende posities uit ervaring. Van 1977 tot 1980 verbonden aan de universiteit van Amsterdam, als planoloog. Daarna drie jaar als ambtenaar op Binnenlandse Zaken en op Justitie, het laatst bij het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven. Ongedurigheid kreeg daar de overhand, want "we kregen op het departement geen antwoord op onze kennisvragen." Samen met een collega besloot hij de overheidsdienst te verlaten. In 1983 was het particuliere onderzoeks- en adviesbureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners BV een feit. Met inmiddels zestig medewerkers gaat het in Amsterdam gevestigde bureau voor onderzoek, advies en management als DSP-groep door het leven. Het doet onderzoek voor departementen, grote gemeenten,

diverse koepelorganisaties, woningcorporaties, scholen en bedrijven. "Wij zijn een BV met aandeelhouders die ook medewerker zijn. Als bedrijf moeten wij economisch de eigen broek ophouden. Wij maken winst", schetst Van Soomeren het verschil tussen zijn commerciële bureau en de academische wereld. Is er ook verschil in de kwaliteit die geleverd wordt? Jawel: "We leveren snel en meer toegespitst op de vraag." Volgens Van Soomeren is de academische wereld vaak traag en soms ook niet zonder voorin genomenheid. Voorin genomen? "Op universiteiten is eerder sprake van vooropgestelde meningen. Menige vakgroep of instituut heeft zijn favoriete school of theorie. Als opdrachtgever haal je zo'n school wel in huis." Nog een verschil. "Clai men van publicatierecht

interesseert ons minder. Universiteiten willen én geld én publiceren. Wij willen geld en zien graag dat de resultaten gebruikt worden voor het beleid. Het laatste kicken we op, aan academische exposure hebben we geen behoefte."

OP AFSTAND

Paul van Soomeren loopt al een tijd mee als beleidsonderzoeker en heeft de organisatie van de kennisfunctie van de overheid zien veranderen in de afgelopen twintig jaar. Hij vindt dat het vermogen tot kennisaccumulatie is afgenomen, nadat de onderzoeksafdelingen van de ministeries waren weggesaneerd ("met WODC op Justitie als gelukkige uitzondering"). Niet dat hij de onderzoeksafdelingen van weleer wil idealiseren - er was soms sprake van "vervetting" en "hobbyisme", externen zijn naar zijn mening